

## Dirua jaulkitzea, zergak, euroa, bonoak eta Europar Batasuna

Ben Bernanke Fed-eko nagusiak argi izan ditu bi aferak erabat desberdin: alde batetik, Fed-etik merkataritza banku batera doan mailegatze prozesua, eta bestetik, zergen ordainketa.

Mailegatze prozesua konputagailua erabiltzea da, besterik ez: alegia, edozein bankuk Fed-en daukan kontuko kantitatea handitzea<sup>1</sup>.

Zergen aferak beste kontu bat da<sup>2</sup>: behin zerga ordaindu eta gero, diru hori soilik kontabilitatean azaltzen da, egindako ordainketaren lekukoa izateko<sup>3</sup>.

---

1 Ikus [http://www.cbsnews.com/stories/2009/03/12/60minutes/main4862191\\_page2.shtml](http://www.cbsnews.com/stories/2009/03/12/60minutes/main4862191_page2.shtml): Asked if it's tax money the Fed is spending, Bernanke said, "It's not tax money. The banks have accounts with the Fed, much the same way that you have an account in a commercial bank. So, to lend to a bank, we simply use the computer to mark up the size of the account that they have with the Fed. It's much more akin to printing money than it is to borrowing."

Halaber, ikus Bill Mitchell-ek dioena in <http://bilbo.economicoutlook.net/blog/?p=15591>: "...we might just recall what the current US Federal Reserve Governor matter-of-factly told the US Congress (Committee on Financial Services) on July 14, 2011 (Ron Paul is part of that Committee). The Chair Congressman Duffy asked him:

DUFFY: ... When — when you buy assets, where does that money come from?

BERNANKE: We create reserves in the banking system which are just held with the Fed. It does not go out into the public.

We can argue about the technicalities but the essence is that there is no revenue-constraint operating here.

The discussion continued:

DUFFY: Does it come from tax dollars, though, to buy those assets?

BERNANKE: It does not.

Once again technicalities aside (for example, the purchase of interest-bearing assets from the private sector reduces private incomes which some might consider to be a "tax"), this reinforces the fact that the government, in this case, the federal reserve, is not revenue-constrained.

DUFFY: Are you basically printing money to buy those assets?

BERNANKE: We're not printing money. We're creating reserves in the banking system.

This is the electronic version of "printing money" which in Modern Monetary Theory we refer to as adding financial assets to the non-government sector.

The point here though is that the central bank acts as "part" of the overall US government (consolidated treasury-central bank) and can credit bank accounts at will. Please read my blog – [The consolidated government – treasury and central bank](#) – for more discussion on this point.

Think about what a US dollar is. Anyone holding one can present them (or the electronic version – deposits) to the US government in return for a tax credit (payment of their tax liabilities). So when the Federal Reserve credits bank accounts it is really providing Treasury tax credits to the holders of those accounts."

2 Ikus <http://bilbo.economicoutlook.net/blog/?p=15591>: "When a US citizen (this applies in any sovereign nation) pays their taxes the conceptual chain of events is that the central bank accounts for the payment (acknowledging the tax credit) and informs the Treasury that the tax obligation has been eliminated. The dollars don't go anywhere! The scores are adjusted – that is it."

3 Ikus <http://bilbo.economicoutlook.net/blog/?p=15591>: "The conclusion is obvious as it is powerful. These electronic credits come from nowhere and enter the non-government sector as a tax credit against obligations that the non-government agents have to government. The source of these funds cannot come from the

Gauza bera dio Alan Blinder-ek<sup>4</sup>.

Ondorioa oso bistakoa da: kreditu elektronikoen horiek ez datoz inondik eta ez-gobernuko sektorean sartzen dira zerga kreditu bezala ordainduak ahal izateko. Era berean, tasa kredituak zirituak direnean ez doaz inora, soilik kontabilitate kontuetara gertaera idazteko<sup>5</sup>.

Harrigarri bada ere, Bernanke iritziz aldatu da, erabat. Aldaketa hori Warren Mosler-ek kritikatu du<sup>6</sup>. Ondorio ezin txarragoak bistan daude<sup>7</sup>.

## 2. Europar Batasunaz, berriz ere

Hona hemen edozein herrialde subiranoz jakin behar dena eta, ondorioz, berak egin behar duena:

- (1) Banku zentralak zuzenki Gobernuaren zorra eros dezake beti, eta horrela gastu publikoa erraztu, bono merkatura jo gabe.
- (2) Atzeritar truke merkatuetan libreki flotatzen da moneta.
- (3) Gobernuak ez du behar maileguz hartzen atzeritar monetetan.

---

taxpayer. Similarly, when the tax credits are redeemed they go nowhere other than into accounting books to record the events.”

4 Ikus Bill Mitchell-ek in <http://bilbo.economicoutlook.net/blog/?p=15591>: “There was an interesting PBS News Hour program a few years ago (October 7, 2008) as the US Federal Reserve was about to introduce its Quantitative Easing program for the first time. The program – [Federal Reserve Employs Tools to Ease Credit Fears](#) – interviewed economist Alan Blinder, a former vice chairman of the Board of Governors of the US Federal Reserve. Here is a snippet of the transcript after being asked to explain how the US Federal Reserve gets “money into the system”:

Well, when the Fed first starts these operations, including the other ones they do, what they try to do is re-jigger their balance sheets, sell one asset, and that for the Fed has been mostly been treasuries, and buy something else.

As that capacity gets used up, the Fed can no longer swap one asset for another. And then it has to ... we use the euphemism “print money.” What that really means is somebody is on a keyboard creating electronic images of money. Large amounts of money are not cash.

So these are credits at the Federal Reserve system basically. A central bank can do that; a commercial bank cannot do that.

That couldn’t be clearer.”

5 Ikus <http://bilbo.economicoutlook.net/blog/?p=15591>. “The conclusion is obvious as it is powerful. These electronic credits come from nowhere and enter the non-government sector as a tax credit against obligations that the non-government agents have to government. The source of these funds cannot come from the taxpayer. Similarly, when the tax credits are redeemed they go nowhere other than into accounting books to record the events.”

6 Ikus <http://moslereconomics.com/2011/06/14/fed-chairman-ben-s-bernanke-on-fiscal-sustainability/>.

7 Ikus <http://neweconomicperspectives.blogspot.com/2011/06/time-to-panic-you-betcha.html> eta <http://neweconomicperspectives.blogspot.com/2011/07/time-to-panic-ii.html>.

(4) Edozein herrialde subiranok ez du inolako solbentzia arriskurik.

Europar Batasuna (EB) desberdina da. Mosler-ek 2001ean<sup>8</sup> jadanik euroaren sendotasuna dudatan jarri zuen, EBko herrialdeek beren subiranotasun monetarioa galdu zutelako, *de facto*-ko atzerritar moneta (euroa) erabiltzen hasi zirenean.

Orain Europar banku zentrala (EBZ) legez kontra ari da. Izan ere, une honetan EBko herrialde batzuen zorra erosten ari da.

Hona hemen Mosler-en hitzak<sup>9</sup>:

Eurogunean dena gaizki doa harik eta nahiko txarto dagoenean EBZ-k arazoan dagoen edozein herrialdetako bonoak erosi arte, austeritate terminoak eta baldintzak inposatuz.

Orduan herrialde kide horiek zikloaren kontrako defizit gastatzeari eusten diote, beren buruak lurperatuz.

Hortaz, orain EBZ-k, azken baliabide gisa, herrialde kideen gobernuen defizit gastu horien zama bereganatzen du, printzipioz herrialdeak hondoratu ez daitezen (eta austeritatezko baldintzak inposatuz).

Afera da EBZ-k politikoki kapital muga daukala eta noizbait arazo horri aurre egin behar zaio.

Gauza bertsua dio Wray-k<sup>10</sup>. (Wray, gainera, Txinaz eta Wall Street-eko ustelkeriaz mintzatzen da.)

Wray-ren berbak: EBZ-k beti izaten du ahalmena euroak sortzeko, baina debekatuta dauka, legez, EBko herrialde bakoitzeko gobernuaren zorra erostea. Hortaz, ezin da erabili edozein herrialde subiranotan usatzen den prozedura arrunta, non banku zentralak zuzenean zor subiranoa erosten duen edo akordio bat daukan, AEBetan bezala: lehendabizi Altxor Publikoak zorra banku pribatu bati saltzen dio eta gero Fed-ek bera erosten dio banku pribatu bati.

EBZ-k galarazita dauka hori egiteko. Beraz, beti dago murrizketa bat herrialde kide bakoitzean: herrialdeek euroak lortu ditzakete soilik maileguz hartuz edo esportatuz. Baina kide guztiak ezin dira esportatzaileak izan: EBko herrialde batzuk esportatzaileak izan daitezke, baina beste batzuk inportatzaileak izango dira. Oro har, horrek ez ditu euroak sortzen.

---

8 Ikus <http://moslereconomics.com/2010/05/03/my-euro-essay-from-2001/>.

9 Ikus <http://moslereconomics.com/2011/08/09/ge-euro-style/>.

10 Ikus <http://neweconomicperspectives.blogspot.com/2011/08/interview-with-randy-wray-regarding.html>.

Noski, euroak beste herrialde batetik maileguz hartu daitezke, kasu, herrialde esportatzaile netoetatik. Baina, baldin eta zu inportatzaile netoa bazara, EBko beste herrialdeekiko zure zorrak, kanpo zorrak, handituz joango dira eta azkenean zure merkataritza egokitu beharko duzu, ala hondoratuta egongo zara. Joera horrek ezin du iraun.

Okerrago, krisiak jotzen duenean, gertatu izan den moduan, EBZ eurotan maileguak hornitzen hasten da, eta arazoan dagoen herrialde bakoitzeko kanpo zorra finantzatzeko bide berriak sortzen ditu ordainketaren eza alboratzeko edo merkatuak erosiko ez lituzkeen zorraren sailkatze txarrak ez izateko.

Wray-k EBrako bi irtenbide desberdin proposatzen ditu:

(a) EBZ-ri ahalbideratzea EBko herrialde kideei fondoak hornitzea, eta hori zuzenean egin daiteke. EBZ hasi daiteke gobernu zorra erosten. Edo zeharka, erreserben maileguak banku zentral desberdinei hornituz, beraiek zorra eros dezaten.

(b) Politika fiskala erabiltzea, Europako Parlamentuaren defizita handituz. (EBrako oraingo aurrekontua BPG-ren %1a baino gutxiagokoa da. AEBetakoa %20a baino handiagoa da.)

Wray-ren ustez, politikoki bide biak ez dira egingarriak euro-guneko gaurko arauen arabera. Horixe da arazoa. EBZ-ren bidez proposamen horiek gauzatzeko europar konstituzioa aldatu beharko litzateke.

Wray-k dioenez, ez da inongo sekreturik baina EBZ Alemaniak zuzentzen du. Eta Alemaniak ez du permitituko inoiz EBZ-k hori egitea. Beste aldetik, jakin beharko litzateke ea EBko beste herrialdeak gai izango eta prest egongo lirartekeen politika fiskal komun bat edukitzeko. Badirudi ez diotela nahi Europako Parlamentuari botere gehiegi ematea. Horra hor, beraz, beste arazo bat.

Kasurako, Washington-en, Depresio Handian gobernu federalaren aurrekontua %3a izan zen, orain aldiz %20a.

Prest ote dago EB antzeko aldaketa sakona gauzatzeko?

### **3. Euroa, bonoak, Europar Batasuna, AEBak**

Euroaren jaulkipen finantza / krisia ondoko aldarrikapen batekin bukatuko litzateke<sup>11</sup>: *hemendik aurrera Europar Banku Zentralak (EBZ) herrialde kide desberdinen gobernu guztien zor guztia bermatzen du.*

Baina ez dute hori egingo. Arduratuta daude *Hazkunde eta Egonkortasun Plana* betearazteko abileziarekin, nahiz eta jadanik frogatuta egon bete ezinezkoa dela. Izan ere,

---

11 Ikus <http://moslereconomics.com/2011/08/22/im-ok-eur-ok/>.

austeritaterako betearazte erreminta bakarria EBZn datza, zeinaren baldintzak austeritatean oinarritzen diren.

Ikus ditzagun euroari buruzko Mosler-en proposamenak denboran zehar:

(1) Diziplina printzipio bat. Urtero EBZk BPGaren %10ko errenta banaketa gobernu kideei, *per capita*-ko oinarrian<sup>12</sup>. Kasu honetan, EBZk eskubidea izango luke kideei etorkizuneko banaketak ukatzeko, baldin eta defizit arauak betetzen ez badituzte. Baina proposamen hori ez dute eztabaidatu. Hortaz, ia seguru ez dela gauzatuko.

(2) Mosler bonoak<sup>13</sup>. Bono horiek euro-guneko herrialde indibidualak erabiliko lituzke, zergak ordaintzeko, baldin eta herrialde hori ordaindu ezean balego. Herrialdeari esperantza erreala eskaintzeko, noski, baina denbora oso laburra da eta prozesu politikoa luzeegia.

Beraz, euro-gunean egun gertatzen ari denarekin konformatu beharra dago. Nahasketa eta hitz jario askotxo finantza proposamen batzuen inguruan, baina azkenik egoera nahiko txarra dagoenean, EBZ-z fidatzea txekoa idazteko eta gobernu konkretuaren zorra merkatuan erosteko, martxan dagoen finantza erraztearren. Noski, herrialdeak EBZ-k jarritako austeritate terminoak eta baldintzak betez.

Medizina gogor hori oso deflaziogilea da, irauten duen bitartean. Operatiboki jasangarria da.

Lehen fasea, non austeritateak defizitak murrizten dituen, politikoki, gaur arte, jasangarria izan da.

Hala ere, badirudi bigarren fasean sartzen ari garela, non austeritateak BPGaren jaitsiera eta eurokide guztientzako defizit handiagoak ekartzen dituen. Baina operatiboki jasangarria da eta euroari sostengatzen segitzen duen.

Galdera hauxe da: politikoki jasangarriak ote dira defizitak murrizteko erabiltzen diren austeritate neurriak, zeintzuek defizitak areagotzen dituzten?

Ezezkoan, zer dator hurrengoan? Eta, noiz?

Zenbat txartu beharko da egoera, politika aldatu baino lehen?

---

12 Ikus <http://moslereconomics.com/2010/02/18/eurozone-downward-spiral-continues/>. Halaber, <http://moslereconomics.com/2010/09/23/what-policies-for-global-prosperity/>, <http://moslereconomics.com/2010/11/26/european-debtgdp-ratios-the-core-issue/> and <http://moslereconomics.com/2011/03/30/warning-euro-zone-automatic-fiscal-stabilizers-deactivated/>.

13 Ikus <http://moslereconomics.com/2011/06/29/the-mosler-plan-for-greece/> and <http://moslereconomics.com/2011/07/10/eu-stance-shifts-on-greece-default/>.

Zer nolako aldaketa izango da?

Lehen urratsa agian beste QE<sup>14</sup> 'berri' bat izan liteke, zeinak soilik egoera are gehiago txartuko baitu, herrialde kideak atzerapen egokiaren zain egongo diren artean, politika ostikoka ari dela esan arte.

Eta zenbat segituko luke egoera horrek txarrera jotzen eta ostikoka aritzen, itxaroten gelditu baino lehenago eta berriz politika aldatzeko?

Beste aldetik, AEBen defizit murrizketaren bigarren itzulia ere laster etorriko da.

Hortaz, zer egin?

donejurgi

---

14 QE: *Quantitative easing*, [http://en.wikipedia.org/wiki/Quantitative\\_easing](http://en.wikipedia.org/wiki/Quantitative_easing).